

Duitse bedrijven in Rusland: weggaan of blijven

[Achtergrond](#) - 30 maart 2022 - Auteur: Jesse Oude Egberink

Door de oorlog in Oekraïne zien veel Duitse bedrijven zich gedwongen de Russische markt te verlaten. Mede door de economische sancties van Duitsland en de EU besloten veel ondernemingen de zaken in Rusland voorlopig stop te zetten. Andere bedrijven kunnen of willen die keuze nog niet maken.

Voor veel Duitse bedrijven betekent de oorlog in Oekraïne een voorlopig einde van hun activiteiten in Rusland. Alleen al in een stad als Hamburg zijn meer dan [800 ondernemingen](#) actief in Rusland en die zetten jaarlijks zo'n 3,5 miljard euro om. Tot op het moment van de Russische invasie van Oekraïne in februari waren in totaal 3651 Duitse ondernemingen actief in Rusland, waarvan 277.000 medewerkers in Rusland zelf werkten, [meldt de Deutsche Industrie und Handelskammertag](#) (DIHK).

Veel Duitse ondernemers overwogen al direct na de inval in Oekraïne zich terug te trekken uit Rusland, nog voor er sancties op tafel lagen, meldt het Bundesverband der Deutschen Industrie (BDI). Veel grote namen kiezen daar nu ook daadwerkelijk voor, bijvoorbeeld in de voor Duitsland zeer belangrijke auto-industrie. De Volkswagen Group heeft de export naar Rusland begin maart [volledig opgeschort](#). In de Volkswagen-fabrieken in Kaloega en Nizjni Novgorod wordt het werk voorlopig stilgelegd. Auto's die al zijn geproduceerd, worden niet meer aan de dealers geleverd. Hetzelfde geldt voor Duitse autofabrikanten Mercedes-Benz Group, BMW en bandenfabrikant Continental. Toeleveranciers van de auto-industrie worden hierdoor eveneens zwaar getroffen, [schrijft de Süddeutsche Zeitung](#). Dat betreft ook het midden- en kleinbedrijf.

Veel Duitse bedrijven sluiten hun vestigingen in Rusland. Zo stopt de Duitse bouwmarktketen OBI - dat naar eigen zeggen 27 bouwmarkten en 4900 medewerkers in Rusland heeft - daar al zijn activiteiten. Hetzelfde geldt voor de Duitse sportmerken [Adidas en Puma](#). Adidas heeft ook het samenwerkingsverband met de Russische voetbalfederatie, waarvoor het de shirts voor het nationale team levert, stopgezet. Het Duitse postbedrijf DHL verstuurt geen post meer en Lufthansa vliegt niet meer naar Rusland.

Door de Russische annexatie van de Krim in 2014 was de handel tussen Duitsland en Rusland al flink gedaald. In recordjaar 2012 had Rusland nog een aandeel van 4,1 procent in de totale Duitse buitenlandse handel, in de jaren daarna is het steeds verder teruggelopen. Maar in 2021 was er juist weer een toename en steeg de Duitse export naar Rusland sterker dan naar welk land ook, blijkt uit [cijfers van het Statistisches Bundesamt](#).

Duitsland exporteert vooral machines, auto's, auto-onderdelen, chemische producten en elektrotechniek naar Rusland

Rusland is een belangrijke afzetmarkt voor Duitse bedrijven en het land hoorde in 2021 met een aandeel van [2,3 procent](#) (26,6 miljard euro) in de Duitse buitenlandse handel tot de 15 belangrijkste handelspartners van Duitsland. Duitsland exporteert vooral machines, auto's, auto-onderdelen, chemische producten en elektrotechniek naar Rusland. Rusland is na China, de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk de belangrijkste handelspartner van Duitsland buiten de EU.

Verantwoordelijkheid

Waar veel bedrijven al snel besloten zich terug te trekken uit Rusland, ligt dat voor andere ondernemingen ingewikkelder. Zij wijzen op de verantwoordelijkheid die ze hebben richting zowel de werknemers als de consumenten in Rusland.

Zo blijven handelsketen Metro (het moederconcern van Makro) en producent van consumptiegoederen Henkel (dat eigenaar is van merken als Persil, Pritt en Schwarzkopf) wel actief in Rusland. De bedrijven behaalden vorig jaar [volgens de Süddeutsche Zeitung](#) (achter betaalmuur) daar respectievelijk 10 en 5 procent van hun totale omzet. [Metro stelt](#) dat het zijn 10.000 Russische medewerkers en de 2,5 miljoen afhankelijke zelfstandig ondernemers niet in de steek kan laten. Ook wil het concern de Russische klanten van basisvoorzieningen blijven voorzien.

Henkel wijst bovendien op het feit dat het veel noodzakelijke medische, huishoud-, en verzorgingsproducten aan Rusland levert. Leverancier van bouwmaterialen Knauf [zegt](#) als familiebedrijf “ook in Rusland een bijzondere verantwoordelijkheid voor ongeveer 4000 medewerkers en hun families” te hebben, net als voor “klanten en leveranciers, die in sommige gevallen al 30 jaar van ons afhankelijk zijn.”

Ethische plicht

Chemieconcern Bayer, stopt alleen met alle “niet essentiële werkzaamheden” in Rusland en Belarus. Onmisbare gezondheidsproducten voor bijvoorbeeld behandeling van kanker of hart- en vaatziekten, of landbouwproducten voor

voedingsmiddelen [blijft Bayer leveren](#). Ook medisch concern Fresenius blijft Rusland voorzien van medicijnen en andere medische producten, zoals narcosemiddel en vloeibaar voedsel. “Juist omdat het gaat om het redden van levens, blijven we werken voor alle mensen die ons nodig hebben”, schrijft het concern. “Dat is onze ethische plicht.”

'Juist omdat het gaat om het redden van levens, blijven we werken voor alle mensen die ons nodig hebben'

Deutsche Bank en Commerzbank blijven eveneens in Rusland, in tegenstelling tot Amerikaanse banken als Goldman Sachs en JPMorgan. Deutsche Bank heeft naar eigen zeggen veel klanten die niet van de een op de andere dag uit Rusland weg kunnen. “En deze zullen we ook in deze lastige fase voor zo ver mogelijk ondersteunen”, [zei CEO](#) Christian Sewing half maart. Verzekeraar Allianz wil zich evenmin geheel terugtrekken uit Rusland, maar schroeft de bestaande werkzaamheden wel “op een geordende manier aanzienlijk terug”. Siemens heeft aangegeven lokale service- en onderhoudsactiviteiten in Rusland ondanks de sancties te blijven voortzetten.

Dat Duitse bedrijven besluiten in Rusland te blijven kan volgens nieuwssite Tagesschau ook komen door [Russische dreigingen](#) buitenlandse bedrijven tot staatsbedrijven te maken. Ondertussen [neemt de druk toe](#) op deze ondernemingen die hun zaken in Rusland blijven voortzetten.

Import

Wat import betreft staat Rusland op de 12e plaats van Duitslands handelspartners. In totaal importeerde Duitsland vorig jaar goederen ter waarde van meer dan [33 miljard euro](#) uit Rusland, 54 procent meer dan in 2020. De importwaarde viel in 2020 laag uit doordat de prijzen van ruwe olie en aardgas [sterk waren gedaald](#). De meeste Duitse supermarktketens hebben aangegeven geen producten meer te verkopen die in Rusland zijn geproduceerd. Maar het zijn vooral grondstoffen, steenkolen, aardolie, gas en non-ferrometalen die Duitsland uit Rusland importeert. Duitsland is voor meer dan de helft van zijn aardgasvoorziening afhankelijk van Rusland. Aardolie en aardgas maakten vorig jaar 59 procent van de import uit Rusland uit.

Dat merken ook Duitse energieconcerns als Uniper, RWE en [e.on](#). Zij kunnen zich niet volledig afsluiten voor import uit Rusland, want ze zijn bijzonder afhankelijk van Russisch gas, steenkool en olie. Desalniettemin heeft RWE half maart aangegeven geen nieuwe leveringscontracten met Rusland meer te sluiten en e.on koopt geen gas meer van Gazprom.

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/49226/duitse-bedrijven-in-rusland-weggaan-of-blijven>